

# Ülevaade terrorismiga seotud rikkumiste eest kinni peetud isikute õigustest

Käesolevast infolehest leiate olulist teavet oma õiguste kohta vastavalt Šotimaa seadustele ja Euroopa inimõiguste konventsioonile, kui viibite politseijaoskonnas vahi all. Sellest dokumendist saate teada, millised on teie peamised õigused kinnipidamise korral. See ei kujuta juriidilist nõustamist ja ei käsitle kõiki teie õigusi. Juriidilist nõu peaksite küsima sõltumatult juristilt.

Palun lugege see teave esimesel võimalusel läbi. See aitab teil teha otsuseid, kui viibite politseijaoskonnas. Küsige politseilt selgitusi, kui selles infolehes on midagi, millest te aru ei saa, kui soovite kergesti loetavat koopiat või tõlget.

## **Pidage meeles oma õigusi:**

- 1. Teil on õigus teada, miks politsei hoiab teid vahi all.**
- 2. Teil on õigus teada, mida te politsei arvates olete teinud.**
- 3. Teil on õigus lasta advokaadile teatada, et viibite politseijaoskonnas. See on tasuta.**
- 4. Teil on õigus lasta kellelegi teisele teatada, et viibite politseijaoskonnas. Selleks võib olla näiteks pereliige, hooldaja või sõber.**
- 5. Teil on õigus vaikida. Te ei pea vastama ühelegi küsimusele, mida politsei teilt küsib. AGA te peate ütlema oma nime, aadressi, sünnikuupäeva, sünnikoha ja kodakondsuse.**
- 6. Teil on õigus rääkida viivitamata eraviisiliselt advokaadiga, enne kui politsei teid üle kuulama asub. Samuti võite alati rääkida advokaadiga, sel ajal kui politsei teid üle kuulab.**
- 7. Kui te olete noorem kui 16-aastane või noorem kui 18-aastane ja teie suhtes kohaldatakse kohustuslikku järelevalvet, tohib teid politseijaoskonnas külastada ka vanem või eestkostja.**
- 8. Teil on õigus saada vältimatut arstiabi.**



# Teie õigused

NB! Erandlikel asjaoludel on politseil õigus takistada teil mõningate nimetatud õiguste kasutamist või seda edasi lükata. Näiteks kui politsei arvates on vaja teiega rääkida, et mõni teine inimene viga ei saaks. **See ei hõlma teie õigust vaikida.**

## 1. Teave politsei poolt kinni peetud inimestele

- **Õigus vaikida**

Te ei pea vastama ühelegi küsimusele, mida politsei teilt küsib seoses sellega, mida te nende arvates olete teinud.

Kõik, mida te ütlete, kirjutatakse üles või salvestatakse ja seda võidakse kasutada tõendusmaterjalina kohtuprotsessil, kui teie juhtum jõuab kohtusse.

Teil tuleb politseile öelda oma nimi ja aadress, sünnikuupäev, sünnikoht ja kodakondsus, kui teilt neid andmeid küsitakse.

- **Advokaadi teavitamine teie viibimisest politseijaoskonnas**

Võite paluda politseil advokaadile teada anda, et viibite politseijaoskonnas. Selleks võib olla teie enda advokaat või kui te ühtki advokaati ei tea, siis riigi õigusabi osutav advokaat. Politsei hoolitseb selle eest, et esimesel võimalusel võetaks ühendust advokaadiga. See on tasuta.

- **Mõne teise isiku teavitamine teie viibimisest politseijaoskonnas**

Võite paluda politseil võtta ühendust mõne teise inimesega ja öelda, et viibite politseijaoskonnas. Selleks võib olla mõni pereliige, elukaaslane, hooldaja, sõber või mõni muu teile tuttav inimene. Isikuga võetakse ühendust esimesel võimalusel.

### **Kui olete alla 16-aastane (või alla 18-aastane ja teie suhtes kohaldatakse kohustuslikku järelevalvet)**

- Politsei peab üritama teavitada teie vanemat või eestkostjat sellest, et viibite politseijaoskonnas.
- Teie vanem või eestkostja võib tulla politseijaoskonda ja teile toeks olla.

- **Tõlgi kaasamine teie abistamiseks**

Kui te ei räägi ega mõista inglise keelt, kutsub politsei teid abistama kellegi, kes räägib teie emakeelt (tõlgi). See on tasuta. On oluline, et mõistaksite, mida politseijaoskonnas räägitakse.

Kui olete kurt või teil on raske end arusaadavalt väljendada, kutsub politsei kellegi, kes teid abistab. Selleks võib olla viipekeeletõlk või mõni muu vastav spetsialist. See on tasuta.

- **Kui te ei ole Briti kodanik**

Kui te ei ole Briti kodanik, võite paluda politseil võtta ühendust oma päritoluriigi diplomaatilise esinduse, saatkonna või konsulaadiga, et neile teada anda teie asukoht ja politseijaoskonnas viibimise põhjus. Nad võivad teid ka privaatsetl külastada ja kutsuda kohale advokaadi.

- **Mis saab siis, kui teile on esitatud süüdistus või kui teid on orderi alusel vahi alla võetud?**

Kui teile on esitatud süüdistus õigusrikkumises, võidakse teid vahi alt vabastada või hoida politseijaoskonnas ja viia järgmisel tööpäeval kohtu ette. Teid võidakse ka vabastada, kui nõustute ettenähtud kuupäeval kohtusse ilmuma.

- **Juurdepääs dokumentidele**

Kui teie juhtum läheb kohtusse, antakse teile või teie advokaadile kirjalik ülevaade tõenditest. See võimaldab teil või teie advokaadil valmistada ette kaitsetaktika.

Kui te ei saa inglise keelest aru, on teil õigus saada asjakohane teave tõlgitud kujul.

- **Kui olete haige või vigastatud**

Politsei esitab teile küsimusi teie tervise ja enesetunde kohta. Politsei võib paluda arstil teid läbi vaadata. See aitab tagada, et teie eest hoolitsetakse vahi all korralikult. Kui tunnete, et vajate arsti, siis öelge seda politseile. Kui peaksite haigeks jääma, antakse teile arstiabi.

- **Söök ja jook**

Teile antakse vett, kui te juua küsite. Kui viibite vahi all kauem kui neli tundi, pakutakse teile süüa. Kui teil on toitumisega seotud või religioosseid nõudmisi, siis rääkige sellest politseile võimalikult varakult.

## **Kui vajate lisatuge (võtke arvesse, et see on üksnes teave võimaliku teenuse kohta, mitte õigus)**

Te võite politseijaoskonnas viibides vajada abi, et toimuvat mõista. Seda abi võib pakkuda tugiisik, keda nimetatakse asjassepuutuvaks täiskasvanuks. See võib olla asjakohane juhul, kui teil on psüühikahäire või õpiraskused. **Rääkige politseiga, kui arvate, et teil on sellist tuge vaja.**

Kui politsei arvab, et teil on vaja asjassepuutuva täiskasvanu tuge, siis leitakse keegi, kes juures viibiks, isegi kui te seda ei küsi.

## **2. Teave inimestele, keda politsei üle kuulama hakkab**

### **• Advokaadi kaasamine**

- Öelge politseile, kui soovite rääkida advokaadiga. Politsei võtab advokaadiga ühendust esimesel võimalusel.
- Advokaat ütleb teile, kas ta saab teid nõustada tasuta või tuleb teil selle eest maksta. Kui teil on vaja maksta, selgitab ta teile, kui palju see maksma läheb ja kuidas te selle eest maksta saate. Politsei ei maksa teie advokaadi eest ega räägi, kuidas teie advokaadile tasutakse.
- Tavaliselt ei ole politseil lubatud teid ilma advokaadita üle kuulata, kui olete väljendanud soovi, et advokaat viibiks ülekuulamise juures.
- Mõnikord on politseil vaja teid üle kuulata kiiremas korras juba enne, kui olete jõudnud advokaadiga rääkida.
- Advokaadiga rääkimine ei jäta muljet, nagu oleksite teinud midagi valesti.
- Teil on õigus advokaadiga rääkimisest ajal loobuda. Öelge seda esimesel võimalusel politseile, et nad saaksid advokaadiga ühendust võtta.
- Advokaadi ülesanne on kaitsta teie õigusi ja anda teile nõu seaduste asjus.
- Võite rääkida oma tuttava advokaadiga või riigi õigusabi osutava advokaadiga. See advokaat on sõltumatu ja ei tööta politseis.
- Kui vanempolitseiametnik annab vastava loa, võib teie ja advokaadi kohtumise juures viibida reapolitseinik.
- Teil lastakse advokaadiga privaatsetl vestelda.
- Võite paluda advokaadil viibida juures, kui politsei teid üle kuulab.
- Kui advokaat ei ilmu kokkulepitud ajal politseijaoskonda või kui teil on vaja veel kord advokaadiga rääkida, paluge politseil temaga uuesti ühendust võtta.

- **Kui kaua saab teid ülekuulamiseks vahi all hoida?**

Politsei saab teid süüdistust esitamata ülekuulamiseks vahi all hoida kuni 48 tundi. Aeg-ajalt peab vanempolitseiametnik vaatama teie juhtumi üle, et otsustada, kas teid tuleks jätkuvalt vahi all hoida. Seda nimetatakse taasläbivaatamiseks. Teid võib vahi all hoida kauem kui 48 tundi ainult siis, kui kohus annab selleks loa. Kohus võib ilma süüdistust esitamata kinnipidamise aega pikendada kuni 14 päevani alates teie vahistamisest. Neil asjaoludel tuleb teile esitada alljärgnev teave:

- kirjalik dokument selle kohta, et on esitatud avaldus teie kinnipidamise pikendamiseks;
- avalduse esitamise aeg;
- avalduse kohtuliku arutamise aeg ja
- edasise kinnipidamise taotlemise põhjus(ed).

Iga kord, kui esitatakse taotlus teie kinnipidamist pikendada või korduvalt pikendada, tuleb teile (ja teie seaduslikule esindajale) edastada vastav teade.

Teil ja teie advokaadil on õigus kõnealuse otsuse kohta arvamust avaldada, välja arvatud juhul, kui teie seisund seda ei võimalda. Advokaat saab seda teile täpsemalt selgitada.

## **Sõltumatud vahialuste külastajad**

Mõningatel kogukonna liikmetel on õigus külastada politseijaoskonda. Neid nimetatakse sõltumatuteks vahialuste külastajateks ja nad tegutsevad vabatahtlikena, et tagada kinnipeetute nõuetekohane kohtlemine ja nende õigustest kinnipidamine.

Teil ei ole õigust kohtuda sõltumatu vahialuste külastajaga ja te ei saa esitada palvet, et sõltumatu vahialuste külastaja tuleks teid vaatama, kuid külastaja võib ise paluda võimalust teiega kohtuda. Kui sõltumatu vahialuste külastaja saab teiega kokku sel ajal, kui te olete vahi all, siis tegutseb ta politseist sõltumatult, et kontrollida, kas teie heaolu ja õigused on kaitstud. Samas ei pea te selliste külastajatega rääkima, kui te seda teha ei soovi.